

คู่มือการปฏิบัติงาน
การประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาครั้งแรก

ผวจ./นายอำเภอ กำหนดให้สมาชิกประชุมสภาครั้งแรก ภายใน 15 วัน นับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาครบตามจำนวนแล้ว

สิ่งที่ต้องทำในวันประชุมสภาครั้งแรก

1. ปฏิญาณตน (ยกเว้นสภา อบต.)
2. เลือกประธาน รองประธาน และเลขาธิการสภาท้องถิ่น
3. กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี และสมัยประชุมสามัญแรกของปีถัดไป

- ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นเลขาธิการสภาชั่วคราว
- สมาชิกสภาที่มีอายุมากที่สุดที่อยู่ในที่ประชุมทำหน้าที่เป็นประธานชั่วคราว เพื่อเชิญสมาชิกกล่าวคำปฏิบัติ และนำปรึกษาเพื่อเลือกประธานสภา

- เลือกประธานสภาได้แล้วประธานชั่วคราวต้องรายงาน ผวจ./นายอำเภอ แล้วแต่กรณี ทันที และ ผวจ./นายอำเภอ แต่งตั้งประธานสภาทันทีที่ได้รับรายงาน

- ประธานสภานำปรึกษาเพื่อให้ที่ประชุมเลือกรองประธานสภาต่อไป

การประชุมสภาสามัญ

กำหนดในวันประชุมสภาครั้งแรก/ สมัยประชุมสามัญสมัยแรกของแต่ละปี

ประธานนำปรึกษาในที่ประชุม

- สภา อบจ. 2 สมัย สมัยละ 45 วัน
- สภาเทศบาล 4 สมัย สมัยละไม่เกิน 30 วัน
- สภา อบต. 2 - 4 สมัย สมัยละไม่เกิน 15 วัน (อาจขอขยายได้ตามที่ กม. กำหนด)

ทำเป็นประกาศของสภาท้องถิ่น และปิดประกาศในที่เปิดเผย ณ สนง.อปท.

กรณีไม่ได้กำหนด / จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้ประธานสภานำปรึกษาในสมัยประชุมสามัญอื่นๆหรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้

การประชุมสภาวิสามัญ

กรณีที่มีความจำเป็น เพื่อประโยชน์ของอปท.

- สภา อบจ. ประธานเรียกเอง หรือนายก/สมาชิกไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของที่มีอยู่ ทำคำร้องยื่นต่อประธาน ประธานเป็นผู้เรียก/เปิด/ปิดการประชุม
- สภาเทศบาล ประธาน นายก หรือสมาชิกไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของที่มีอยู่ ทำคำร้องยื่นต่อ ผวจ. และ ผวจ. เป็นผู้เรียกประชุม
- สภา อบต. ประธาน นายก หรือสมาชิกไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของที่มีอยู่ ทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอ

- สภา อบจ. ให้มีกำหนด 7 วัน จะขยายต้องได้รับความเห็นชอบจากสภา (คะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 1 ใน 3)
- สภาเทศบาล กำหนดไม่เกิน 15 วัน จะขยายต้องได้รับอนุญาตจาก ผวจ.
- สภา อบต. กำหนดไม่เกิน 15 วัน จะขยายต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
- พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. 2496
- พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547

ช่องทางติดต่อ

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและการกำกับดูแล
โทรศัพท์ 02-2419000 ต่อ 5234
โทรสาร 02-2419036

การเลือกประธานสภาท้องถิ่น

1. การเสนอชื่อ

1.1 สมาชิกสภาท้องถิ่นเสนอชื่อ (ด้วยวาจา ตามข้อ 39 ว.1) สมาชิกฯ คนหนึ่งที่เห็นว่าสมควรได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาท้องถิ่น

1.2 ไม่จำกัดจำนวนชื่อที่เสนอ

1.3 แต่ละชื่อที่เสนอต้องมีสมาชิกฯ รับรองไม่น้อยกว่า 2 คน สมาชิกฯ แต่ละคนให้รับรองได้เพียงครั้งเดียว (การรับรองให้กระทำโดยวิธียกมือขึ้นพ้นศีรษะ ตามข้อ 39 ว. 2)

1.4 ถ้ามีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเพียงหนึ่งคน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก (ข้อ 14 แห่งระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมฯ)

2. การลงคะแนน

2.1 สมาชิกสภาท้องถิ่นลงคะแนนเลือกจากบุคคลที่ถูกเสนอชื่อ

2.2 ลงคะแนนโดยวิธีเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ที่ถูกเสนอชื่อ

2.3 ประกอบกับข้อ 75 ว. 3 การลงคะแนนเลือกประธานสภาต้องใช้วิธีเขียนชื่อตัว-ชื่อสกุลของบุคคลที่เลือก, ประธานที่ประชุมเรียกชื่อสมาชิกฯ ตามลำดับอักษร นำกระดาษใส่ซองหย่อนลงหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

2.4 ประกอบข้อ 82 (2) ถ้ามีสมาชิกฯ เข้ามาในที่ประชุมฯ ขณะที่เริ่มลงคะแนนแล้ว ผู้นั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ ก่อนที่ประธานสภาฯ สั่งให้นับคะแนน

3. การนับคะแนน

3.1 ประธานที่ประชุมเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่า 2 คน มาช่วยตรวจนับคะแนน

3.2 ตรวจนับแล้วให้ประธานที่ประชุมประกาศคะแนนต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น (ข้อ 8 ว.1 ประกอบข้อ 81 แห่งระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมฯ)

3.3 ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก

4. กรณีมีผู้ได้คะแนนเท่ากัน

4.1 เลือกใหม่เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน โดยวิธีลงคะแนนและนับคะแนนแบบเดิม

4.2 ถ้าผลการเลือกใหม่ยังมีผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับฉลากเฉพาะผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน

4.2.1 ประธานที่ประชุมให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเท่ากันตกลงกันว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับฉลากก่อนหลัง

4.2.2 หากตกลงกันไม่ได้ให้ประธานที่ประชุมจับฉลากว่าผู้ใดจะเป็นผู้จับฉลากก่อนหลัง

4.2.3 จัดทำบัตรฉลาก ชนิด สี และขนาดอย่างเดียวกันตามจำนวนเท่ากับ ผู้ได้รับคะแนนสูงสุด เขียนข้อความว่า "ได้รับเลือกเป็น ปธ. สภาท้องถิ่น" ส่วนบัตรอื่น เขียนข้อความว่า "ไม่ได้รับเลือกเป็น ปธ. สภาท้องถิ่น"

5. การแต่งตั้ง (ข้อ 9)

5.1 ผวจ. หรือ นอก. ดำเนินการแต่งตั้งทันทีเมื่อการเลือกประธานสภาท้องถิ่นแล้วเสร็จ

5.2 ปธ. สภาท้องถิ่นที่ได้รับแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ที่ประชุมสภาท้องถิ่นในครั้งนั้นต่อไป

5.3 กรณี อบจ. ประธานสภา อบจ. เกิดขึ้นโดยมติสภาตาม ม. 17 แห่ง พ.ร.บ. องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ไม่ต้องมีการแต่งตั้งจาก ผวจ. กรณี เทศบาล/อบต. - พ.ร.บ. จัดตั้งฯ กำหนดให้มีประธานสภาท้องถิ่นคนหนึ่งโดย ผวจ./นอก. แต่งตั้งตามมติของสภา

ข้อ 8 แห่งระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554

ข้อสังเกต

- กรณีของ อบจ. ไม่ต้องการแต่งตั้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด (พรบ.องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 17 ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งประธานสภา อบจ. แต่อย่างใด
- กรณีของ อบต. และเทศบาล พรบ. จัดตั้งฯ กำหนดให้มีประธานสภาฯ หนึ่งคน ซึ่ง ผวจ. หรือ นอก. แล้วแต่กรณีแต่งตั้งตามมติของสภาฯ

ช่องทางการติดต่อ
กองกฎหมายและ
ระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวิจัย
และกำกับดูแล
โทรศัพท์ 0-2241-9000
ต่อ 5234
โทรสาร 0-2241-9036

การอภิปราย

การกล่าวถ้อยคำในที่ประชุม

ยกมือขึ้นทันทีเมื่อประสงค์จะกล่าว และจะกล่าวได้เมื่อประธานอนุญาต

ยืนกล่าว ณ ที่ของตน หรือที่ที่จัดไว้ และต้องกล่าวต่อประธาน

ใช้เวลาตามสมควร หากใช้เวลาเกินสมควร และมีผู้อื่นจะอภิปรายต่อไป ประธานอาจสั่งให้หยุดได้ เมื่ออภิปรายมา 10 นาที แล้ว

อภิปรายรายละเอียดเรื่องที่กำลังปรึกษา ห้าม

- คำซ้ำ นอกประเด็น
- คำหยาบคายใส่ร้าย
- กล่าวชื่อบุคคลใด เว้นแต่จำเป็น
- นำเอกสารมาอ่าน เว้นแต่จำเป็น
- นำวัตถุมาแสดง เว้นแต่ประธานอนุญาต

ระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547

ช่องทางการติดต่อ
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทรศัพท์ 0-2241-9000 ต่อ 5234
โทร/โทรสาร 0-2241-9036

ลำดับการอภิปราย

ผู้เสนอญัตติเป็นผู้แถลงญัตติ

ผู้คัดค้านญัตติ

ผู้สนับสนุนญัตติ

ผู้สนับสนุนผู้คัดค้านญัตติ

เมื่อไม่มีผู้ประสงค์อภิปรายในทางตรงข้าม แต่อีกฝ่ายหนึ่งมีผู้ประสงค์อภิปรายอยู่ ให้อีกฝ่ายหนึ่งอภิปรายต่อได้

ประธานเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว ประธานเสนอให้วินิจฉัยว่า ควรปิดอภิปรายหรือไม่

ขณะอภิปราย ถ้าประธานยืนขึ้น ให้สมาชิกระงับการอภิปรายแล้วนั่งลงทันที และสมาชิกต้องฟังประธาน

การตั้งกระทู้ถาม

9) ประธานมีอำนาจวินิจฉัยให้กระทู้ต้องห้ามตกไป คำวินิจฉัยเป็นที่สุด

คำถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

1) ในการประชุมครั้งหนึ่ง 1 คนตั้งได้ 1 กระทู้ เว้นแต่ประธานอนุญาต

8) ไม่ฟุ่มเฟือย วกวน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

2) ทำเป็นหนังสือ (ตามแบบ) เสนอล่วงหน้ายื่นต่อประธานสภา

7) กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 90 (8 ประการ)

กระทู้ถาม

- กระทู้ถามทั่วไป
- กระทู้ถามด่วน

3) ประธานส่งให้ผู้บริหารเตรียมตอบและบรรจุเข้าวาระภายใน 7 วันนับแต่ส่ง

6) ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนเมื่อใดก็ได้และห้ามผู้นั้นยื่นกระทู้ถามในเรื่องนั้นอีก

5) ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถาม/ไม่อยู่เมื่อถึงระเบียบวาระให้ถือว่าถอนกระทู้ถามนั้น

4) ประธานต้องอนุญาตให้ถามกระทู้ถามด่วนก่อนเมื่อผู้บริหารตอบแล้วผู้ตั้งกระทู้ ซักถามได้ 3 ครั้ง

ระเบียบ มท.ว่าด้วย

ข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547

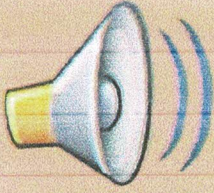
ช่องทางติดต่อ

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทรศัพท์ 02-2419000 ต่อ 5234

โทรสาร 02-2419036

การเสนอญัตติ

1) จัดทำญัตติเป็นหนังสือ

- การเสนอ ยื่นต่อประธานสภา ล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า 5 วัน

-การรับรอง

*ญัตติที่เสนอโดยผู้บริหารท้องถิ่น ไม่ต้องมีผู้รับรอง
* ญัตติที่เสนอโดยสมาชิก ต้องมีสมาชิกรับรองอย่างน้อย 2 คน (หากมีสมาชิกเหลืออยู่น้อยกว่า 8 คน ให้มีสมาชิกรับรอง 1 คน (เว้นแต่ กม. กำหนดเป็นอย่างอื่น)

- การบรรจุญัตติ

- ประธานบรรจุญัตติที่เสนอมาเข้าระเบียบวาระภายในเวลาอันสมควร ในสมัยประชุมนั้น
- ถ้ามีเหตุจำเป็น ให้บรรจุในสมัยประชุมถัดไป ให้แจ้งเหตุจำเป็นต่อสภาในสมัยประชุมนั้น

2) ญัตติที่เสนอด้วยวาจาตามข้อ 38 วรรคห้า

- การเสนอ ยกมือขึ้นในที่ประชุม เมื่อประธานอนุญาต จึงกล่าวได้
- การรับรอง ยกมือขึ้นในที่ประชุม
- การบรรจุญัตติ ประธานสภาต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระในการประชุมคราวนั้น

ญัตติตกไป

- ญัตติที่บรรจุเข้าระเบียบวาระแล้ว หากไม่พิจารณาในสมัยประชุมนั้น/พิจารณาไม่แล้วเสร็จ เว้น ญัตติร่างข้อบัญญัติ ให้บรรจุในสมัยถัดไป
- ญัตติที่ที่ประชุมสภายังไม่ได้พิจารณา/พิจารณายังไม่เสร็จ เมื่อสภาครบวาระ/ยุบสภา

การถอนญัตติ

- ยังไม่บรรจุญัตติลงระเบียบวาระ ** การขอถอนต่อประธานสภา
- บรรจุญัตติลงระเบียบวาระแล้ว *** การขอถอนต้องได้รับความยินยอมจากที่ประชุม

กรณีที่ดีถือว่าได้ถอนญัตติ

- ถึงวาระพิจารณาแล้ว ผู้เสนอ/ผู้แปรญัตติ ไม่อยู่ หรือไม่ขออภิปราย ให้ถือว่าได้ถอนญัตติ/คำแปรญัตติ
- กรณีผู้บริหารเสนอญัตติ/แปรญัตติ ➢ อาจมอบหมายให้รองนายก/เลขา/ที่ปรึกษานายก เป็นผู้อภิปราย/ชี้แจง/แถลงแทนก็ได้ ➢ ต้องทำเป็นหนังสือ

ระเบียบ มท. ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. 2547

ช่องทางการติดต่อ
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทรศัพท์ 0-2241-9000 ต่อ 5234
โทร/โทรสาร 0-2241-9036

การลงมติ

เปิดเผย

ลับ

เรื่องทั่วไป

เรื่องที่มี กม.
กำหนดไว้

- ยกมือพ้นศีรษะ
  - ยืน
  - เรียกชื่อตามลำดับอักษรและออกเสียงรายคน
- *ปกติ ใช้วิธีการยกมือ
เว้น นายก/สมาชิกไม่น้อยกว่า 3 คน ขอให้ใช้
วิธีอื่น/เรียกชื่อ และที่ประชุมเห็นชอบ

- เขียนเครื่องหมายในบัตรลงคะแนน
เห็นด้วย = ✓
ไม่เห็นด้วย = ✕
งดออกเสียง = ○

- ประธานเรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษร
- สมาชิกนำบัตรลงคะแนนใส่ซอง + ใส่หีบ
ที่เตรียมไว้ต่อหน้าประธาน
- ประธานเลือกสมาชิกไม่น้อยกว่า 2 มาช่วย
ในการนับคะแนน

ตรวจสอบ
องค์ประชุมก่อนการ
ลงมติทุกครั้ง

สมาชิก 1 คน มีสิทธิ
ออกเสียง 1 เสียง
ประธานออกเสียง
ในฐานะสมาชิกได้
1 เสียง

สมาชิกออกเสียง
แล้วได้คะแนนเสียง
เท่ากัน ให้ประธาน
ชี้ขาด

ใช้คะแนนเสียงข้าง
มากเป็นเกณฑ์ในการ
หามติสภา
เว้นแต่ กม. กำหนดไว้
เป็นอย่างอื่น

นับคะแนนเสร็จ
แล้ว ประธานประกาศ
ด้วยว่าได้คะแนนเสียง
ข้างมากตามที่ กม.
กำหนดไว้หรือไม่

ระเบียบ มท.ว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ.2547

ช่องทางติดต่อ
กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทรศัพท์ 02-2419000 ต่อ 5234
โทรสาร 02-2419036